

Ny Bokin'i Daniela — Enina amby Dimampolo amby Zato

Famoahana ny Fahitana Farany nataon'i Daniela: Fijery Millerita momba ny Fahamarinana ara-paminaniana ho an'izao Andro Izao

Jeff Pippenger
2024-03-24

Manomboka ny fandinihantsika ny fahitana farany nomena an'i Daniela isika amin'ny fampiharana ilay fitsipika asehon'ny Alfa sy Omega, izay manambara fa Izy dia mampifandray mandrakariva ny farany amin'ny fiandohana. Koa i Belsazara, izay i Daniela ao amin'ny andininy voalohany indrindra amin'ny fahitana farany an'i Daniela, dia haseho koa ao amin'ny tapany farany amin'io fahitana io ihany. Efa nofaritantsika fa i Belsazara dia maneho ny vahoakan'Andriamanitra amin'ny fanekena amin'ny andro farany, izay mahafantatra ny “chazon”, dia ny fahitan'ny tantara ara-paminaniana, araka izay asehon'ny teny hoe “zavatra” ao amin'ny andininy voalohany. Izany fahitan'ny tantara ara-paminaniana izany dia ireo “impito”, ao amin'ny Levitikosy enina amby roa-polo, izay mitovy amin'ny roa arivo dimanjato sy roa-polo taona. I Belsazara koa dia mahatakatra ny “fahitana” ao amin'ny andininy voalohany, izay ilay fahitana “mareh” mandritra ny roa arivo sy telon-jato taona, izay maneho ny fisehoan'i Kristy tampoka.

Ao amin'ny toko faharoa ambin'ny folo, i Daniela dia maneho ny hetsiky ny anjely voalohany ary koa ny hetsiky ny anjely fahatelo, satria samy manatanteraka ny fanoharana ny amin'ireo virijina folo ireo hetsika roa ireo. Ao amin'ny toko faharoa ambin'ny folo dia misy fahamarinana dimy, fara fahakeliny, izay anisan'ny hetsika Millerita, ka maneho fahamarinana izay tsy maintsy iainan'ny hetsiky ny anjely fahatelo sy azony koa. Samy manatanteraka ny fanoharana ny amin'ireo virijina folo ireo hetsika roa ireo, ary takiana amin'ireo virijina hendry amin'izy roa tonta ny hahatakatra izany zava-misy ara-paminaniana izany. Tsy maintsy mahatakatra ny fahamarinana ara-paminaniana voalohany izay notarihina ho fantatr'i Miller koa ireo hetsika roa ireo, araka izay asehon'ilay hoe “impito” ao amin'ny Levitikosy enina amby roapolo. Ireo traikefa sy fahatakarana telo hafa mifanandrify dia hita ao amin'ireo andininy vitsy farany amin'ilay toko.

Ary hatramin'ny fotoana hanafoanana ny fanatitra isan'andro sy hananganana ny fahavetavetana mampahafongana, dia hisy arivo amby roanjato sy sivifolo andro. Sambatra izay miandry ka tonga amin'ny arivo amby telon-jato sy dimy amby telopolo andro. Fa mandehana amin'ny lalanao ianao mandra-pahatongan'ny farany; fa hiala sasatra ianao, ary hitsangana amin'ny anjaranao amin'ny faran'ny andro. Daniela 12:11–13.

Ny sisa olon'Andriamanitra ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy dia manana toetra ara-paminaniana telo lehibe. Mitandrana ny didin'Andriamanitra izy, manana ny finoan'i Jesosy ary mihazona ny Fanahin'ny Faminaniana.

Ary hoy izy tamiko: Soraty hoe: Sambatra izay nantsoina ho amin'ny fanasan'ny fampakaram-badin'ny Zanak'ondry. Ary hoy izy tamiko: Ireo no teny marina avy

amin'Andriamanitra. Dia niankohoka teo an-tongony aho mba hiankohoka aminy. Fa hoy izy tamiko: Tandremo, aza manao izany; fa mpanompo namanao aho sy ireo rahalahinao izay mitana ny filazan'i Jesosy; Andriamanitra no iankohofy; fa ny filazan'i Jesosy no fanahin'ny faminaniana. Apokalypsy 19:9, 10.

Takatr'ireo Millerita tsara fa ny hoe “ny isan'andro” ao amin'ny bokin'i Daniela dia misolo tena ny fanompoan-tsampy, ary ny “androana izay nanesorana ny isan'andro” dia ny taona 508. Ny mandà izany fahamarinana izany dia mandà ny fahefan’ny filazan'i Jesosy,” izay “Fanahin'ny faminaniana”; fa ny Fanahin'ny faminaniana dia manambara mazava fa marina ny fahatakarana'ireo Millerita ny amin’ny isan'andro.”

“Dia hitako, mikasika ny ‘Daily,’ fa ny teny hoe ‘sacrifice’ dia nampidirin'ny fahendren'olombelona, ary tsy anisan'ny lahatsoratra; ary nomen'ny Tompo ny fahatakarana marina izany ho an'ireo izay nanambara ny antson'ny ora fitsarana. Raha mbola nisy firaisana, talohan'ny 1844, dia saika niray hina avokoa ny rehetra tamin'ny fahitana marina ny amin'ny ‘Daily,’ fa hatramin'ny 1844 kosa, tao anatin'ny fisafotofotoana, dia nisy fomba fijery hafa noraisina, ka nanaraka izany ny haizina sy ny fisafotofotoana.” Review and Herald, 1 Novambra 1850.

Ny Millerita dia nahatakatra fa ny fanoheran'ny fanompoan-tsampy ny fiakaran'ny fahefan'ny papa teo amin'ny fitondrana tamin'ny taona 538 dia nesorina tamin'ny taona 508. Marina ny an'ny Millerita, nefa voafetra ny fahatakarany. Ny olon'Andriamanitra amin'ny andro farany, izay asehon'i Beltesazzara ao amin'ny andininy voalohany, dia hahita fa ny vanim-potoana manomboka amin'ny taona 508 ka hatramin'ny 538 dia maneho fe-potoana ara-paminaniana izay nanehoana mialoha tamin'ny alalan'ny telopolo taona fiomanana teo amin'ny tantaran'i Kristy talohan'ny nandraisany hery tamin'ny batisany. Ho hitany fa io fe-potoana ara-paminaniana io koa dia maneho ny fe-potoana ara-paminaniana manomboka amin'ny 1776 ka hatramin'ny 1798, ary fa ireo fe-potoana telo ireo dia samy maneho ny fotoanan'ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra arivo amby efatra alina, izay nanomboka tamin'ny 11 Septambra 2001, ary mifarana amin'ilay lalàn'ny Alahady izay ho avy tsy ho ela.

Ao amin'ny toko faharoa ambin'ny folo, i Daniela dia misolo tena ny Millerita sy ireo fahamarinana sy fanandramana lehibe dimy izay tsy maintsy haverina ao amin'ireo izay asehon'i Beltesazara. Ny fahamarinana sy fanandramana fahatelo ananan'ny Millerita dia “ny fahazoana marina ny amin'ny ‘fanatitra isan'andro,’ ... nomen'ny Tompo ... ho an'ireo izay nanandratra ny antson'ny ora fitsarana.” Ny fandavana izany fahamarinana izany dia fandavana ny soratr'i Ellen White, izay Fanahin'ny Faminaniana. Ny fahamarinana sy fanandramana fahefatra ananan'ny Millerita, sy ireo iraky ny anjely fahatelo, dia ny faminaniana momba ny telo ambin'ny folo amby telopolo sy telon-jato taona, izay nanomboka tamin'ny taona nanaisotra ny “fanatitra isan'andro,” dia tamin'ny 508.

Manomboka amin'ny 508, ny telonjato sy arivo amby dimy amby telopolo taona dia mitondra anao ho amin'ny 1843, nefa tsy amin'ny 1843 fotsiny, satria ny faminaniana dia manondro marina ny andro faran'iny taona 1843 iny mihitsy, fa hoy izy: “Sambatra izay miandry ka tonga amin'ny arivo amby telonjato sy dimy amby telopolo andro.” Ny teny hebreo nadika hoe “tonga” dia

“naga”, ary ny heviny dia hoe “mikasika”, na “mametraka tanana amin’”. Koa izany no hevitra ny faminaniana: “sambatra izay miandry ka” mikasika na mametraka tanana amin’ny 1843.

Ny fitahian’ny fiandrasana teo amin’ny tantaran’ny Millerita dia ho an’ireo virijina hendry izay niaina ny fahadisoam-panantenana voalohany, nefa niandry ny fahitana izay niadana. Raha niandry ny “fahitana izay niadana” ny Millerita ho fahatanterahan’ny fanoharana ny amin’ny virijina folo sy ny Habakoka toko faharoa, dia notahina izy ireo. Tamin’izany fotoan’ny fiandrasana izany dia hitany avy eo fa izy ireo no nanatanteraka ny fanoharana, ary fa amin’ny farany ny fahitana dia “hiteny”. Ny fotoan’ny fiandrasan’izy ireo sy ny fahadisoam-panantenany dia niorina tamin’ilay famantarana diso fa hifarana amin’ny 1843 ny roa arivo sy telon-jato taona, kanefa ny fahitana dia tena ho an’ny 1844. Ny fahadisoam-panantenan’izy ireo dia niorina tamin’ny fanandramany izay nateraka rehefa nifarana ny taona 1843 nefa tsy niverina Kristy. Ny fahadisoam-panantenan’izy ireo sy ny fitahiana nambara ho an’ireo izay nifidy ny hiandry taorian’izany dia samy niorina manontolo tamin’ny andro farany indrindra amin’ny taona 1843, izay “mikasika” na “tonga amin’ny” 1844.

Ny fanandraman’ny fahadisoam-panantenana voalohany, amin’ny maha-fahatanterahan’ny fanoharana ny amin’ny virijina folo azy, dia takarina sy averina amin’ireo izay asehon’i Belteshazzara. Ny fahamarinana sy fanandramana fahadimy izay ho fantatr’ireo izay asehon’i Belteshazzara dia izao: amin’ny “faran’ny andro”, i Daniela dia “hitsangana amin’ny anjarany”.

“Daniela dia nijoro teo amin’ny anjarany hatramin’ny nanesorana ny tombo-kase, ary ny fahazavan’ny fahamarinana dia namirapiratra teo amin’ny fahitany. Mijoro eo amin’ny anjarany izy, mitondra ny fijoroana vavolombelona izay tokony ho azo tamin’ny faran’ny andro.” Sermons and Talks, volume 1, 225, 226.

Ny Millerita dia niaina ny fizotry ny fanadiovana izay tanterahin’ny fitomboan’ny fahalalana avy amin’ny bokin’i Daniela rehefa nosokafana izany tamin’ny 1798. Ireo izay asehon’i Belsazara kosa dia hiaina ny fizotry ny fanadiovana izay tanterahin’ny fitomboan’ny fahalalana avy amin’ny bokin’i Daniela rehefa nosokafana izany tamin’ny 1989. Ho takatr’izy ireo koa fa ny bokin’i Daniela dia manana tanjona manokana ao amin’ny fanisiana tombo-kase ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo.

“Rehefa anomezan’Andriamanitra asa manokana ny olona iray, dia tokony hijoro amin’ny anjara sy ny toerany izy tahaka an’i Daniela, vonona hamaly ny fiantsoan’Andriamanitra, vonona hanatanteraka ny fikasan’Andriamanitra.” Manuscript Releases, volume 6, 108.

Amin’ny maha-Laodikeana teo aloha azy, ireo asehon’i Beltesazara dia hahafantatra fa amin’ny alalan’ny bokin’i Daniela sy ny Apokalypsy, izay boky iray ihany, no anatanterahana ny fifohazana farany.

“Rehefa takatra tsara kokoa ny bokin’i Daniela sy ny Apokalypsy, dia hanana fanandramana ara-pivavahana hafa tanteraka ny mpino... Zavatra iray no ho azo antoka fa ho takatra avy amin’ny fianarana ny Apokalypsy—dia izao: akaiky sy mazava tsara ny fifandraisana eo amin’Andriamanitra sy ny olony.” The Faith I Live By, 345.

Amin'ny maha-Laodiseana teo aloha azy, dia ho fantany ny toetrany Laodiseana, ary ho fantany fa maty ara-panahy tahaka ny lohasahan'ny taolana maina izy; ary ho setrin'ny fijoroana mahitsy momba ny toetrany maty sy very, dia ho fantany fa ny filàna ho velona no laharam-pahamehany voalohany.

«Ny fifohazana ny tena toe-panahy araka an'Andriamanitra eo amintsika no lehibe indrindra sy maika indrindra amin'ny zavatra rehetra ilaintsika. Ny fitadiavana izany no tokony ho asantsika voalohany indrindra.» Selected Messages, boky 1, 121.

Ny fampanantenan'ny Baiboly dia izao: izay rehetra mitady dia hahita, ary avy eo ny Fanahy Masina no hitarika azy hahatakatra fa ny bokin'i Daniela sy ny Apokalypsy no miteraka ny fifohazana ilaina.

“Rehefa isika amin'ny maha-vahoaka antsika mahatakatra izay dikan'ity boky ity ho antsika, dia hisy fifohazana lehibe ho hita eo anivontsika.” Testimonies to Ministers, 113.

Ny fiasaran'ny fahitana farany nomena an'i Daniela, araka ny aseho ao amin'ny toko faha-roa ambin'ny folo, dia mamantatra ny fanandramana izay miteraka ny vahoakan'ny fanekena amin'Andriamanitra amin'ny andro farany, araka ny asehon'i Belsatsara, ao amin'ny andininy voalohany amin'ilay fahitana farany. Eo i Daniela, aseho ho Belsatsara, dia mahafantatra na ny fahitana anatin'ny momba ireo roa arivo sy telon-jato taona, na ny fahitana ivelany momba ireo roa arivo sy dimy hetsy amby roapolo taona. Takany ny “zavatra” sy ny “fahitana.” Takany ny fahitana chazon sy ny fahitana mareh. Takany ny fanitsakitsahana ny fitoerana masina sy ny maro, ary ny famerenana amin'ny laoniny ny fitoerana masina sy ny maro. Takany na ny fahitana teo amin'ny Ony Olay, na ny fahitana teo amin'ny Ony Hidekela.

Hanohy ity fianarana ity isika ao amin'ny lahatsoratra manaraka.

“Ilaina ny fandalinana akaiky kokoa ny Tenin'Andriamanitra; indrindra indrindra dia tokony homena fiheverana tahaka ny tsy mbola nisy hatrizay teo amin'ny tantaran'ny asantsika i Daniela sy ny Apokalypsy. Mety ho vitsy kokoa ny zavatra holazaintsika amin'ny lafiny sasany momba ny fahefana romana sy ny papa; nefa tokony ho sintonintsika ny saina amin'izay nosoratan'ny mpaminany sy ny apostoly teo ambanin'ny tsindrimandrin'ny Fanahy Masin'Andriamanitra. Ny Fanahy Masina no nandamina ny raharaha tamin'ny fomba toy izany, na teo amin'ny fanomezana ny faminaniana na teo amin'ireo zava-nitranga aseho, mba hampianatra fa ny olombelona ampiasaina dia tokony hotehirizina tsy ho eo imason'ny olona, afenina ao amin'i Kristy, ary ny Tompo Andriamanitry ny lanitra sy ny lalàny no tokony hasandratra. Vakio ny bokin'i Daniela. Asehoy, teboka isaky ny teboka, ny tantaran'ireo fanjakana aseho ao. Jereo ireo mpanao politika, ireo filan-kevitra, ireo tafika mahery, ary zahao ny fomba niasan'Andriamanitra hampietry ny fireharehan'ny olona sy hampidina ny voninahitr'olombelona ho amin'ny vovoka....”

Ny fahazavana izay noraisin'i Daniela avy tamin'Andriamanitra dia nomena indrindra ho an'ireto andro farany ireto. Ny fahitana izay hitany teo amoron'i Ulai sy Hiddekel, ireo ony lehibe any Sinara, dia eo am-panatanterahana ankehitriny, ary tsy ho ela dia ho tanteraka avokoa ny zava-nitranga rehetra voalaza mialoha.

Diniho ny toe-javatra nisy ny firenena jiosy tamin'ny fotoana nanomezana ny faminanian'i Daniela.

“Andeha isika hanokana fotoana bebe kokoa ho amin'ny fandalinana ny Baiboly. Tsy mahatakatra ny Teny araka izay tokony ho izy isika. Ny bokin'ny Apokalypsy dia misokatra amin'ny didy omena antsika mba hahatakatra ny fampianarana raketiny. ‘Sambatra izay mamaky, sy izay mandre ny tenin'ity faminanianana ity,’ hoy Andriamanitra manambara, ‘ary mitandrina izay zavatra voasoratra ao anatiny; fa efa akaiky ny fotoana.’ Rehefa isika amin'ny maha-vahoaka antsika mahatakatra izay ambaran'ity boky ity ho antsika, dia hisy fifohazana lehibe ho hita eo amintsika. Tsy mbola takatsika amin'ny fahafenoany ny lesona ampianariny, na dia eo aza ny didy nomena antsika mba handinika sy hianatra azy.”

“Taloha dia efa nisy mpampianatra nanambara fa boky voaisy tombo-kase i Daniela sy ny Apokalypsy, ka nivily niala tamin'ireo ny olona. Ilay voaly izay noho ny zava-miafina hita ho ao aminy no nahatonga ny maro tsy hanandratra azy, dia nesorin'ny tanan'Andriamanitra tenany avy amin'ireo ampahan'ny Teniny ireo. Ny anarana mihitsy hoe ‘Apokalypsy’ dia manohitra ny filazana fa boky voaisy tombo-kase izy. Ny hoe ‘Apokalypsy’ dia midika fa misy zava-dehibe ambara. Ny fahamarinana ao amin'ity boky ity dia natokana ho an'izay velona amin'izao andro farany izao. Mijoro eo anatrehan'ny zava-masina isika, efa nesorina ny voaly. Tsy tokony hijanona eny ivelany isika. Tokony hiditra isika, tsy amin'ny eritreritra tsy mitandrina sy tsy manaja, na amin'ny diany maimaika, fa amin'ny fanajana sy ny fahatahorana an'Andriamanitra. Manakaiky ny fotoana hanatanterahana ny faminanianana ao amin'ny bokin'ny Apokalypsy isika...”

“Manana ny didin'Andriamanitra sy ny filazan'i Jesosy Kristy isika, izay fanahin'ny faminanianana. Vatosoa sarobidy tsy hita pesipesenina no hita ao amin'ny Tenin'Andriamanitra. Ireo izay mandinika ity Teny ity dia tokony hitandrina ny sainy ho mazava. Tsy tokony hanaram-po velively amin'ny filan-komana simba izy na amin'ny fihinanana na amin'ny fisotroana.

“Raha manao izany izy, dia ho very hevitra ny saina; tsy hahazaka ny ezaka ilaina amin'ny fikarohana lalina mba hahitana ny hevitra ny zavatra mifandray amin'ny toe-javatra famaranana ny tantaran'ity tany ity ireo.

“Rehefa takatra bebe kokoa ny bokin'i Daniela sy ny Apokalypsy, dia hanana fanandramam-pivavahana hafa tanteraka ny mpino. Homena topimaso toy izany momba ny vavahady misokatra any an-danitra izy ireo, ka ny fo sy ny saina dia ho voatohin'ny toetra izay tsy maintsy volavolain'ny rehetra mba hahazoana ny fahasambara izay ho valisoan'ny madio fo.

“Ny Tompo dia hitahy izay rehetra hikatsaka amim-panetrentena sy amin'ny fahalemam-panahy hahatakatra izay voambara ao amin'ny Apokalypsy. Ity boky ity dia ahitana zavatra maro izay mitondra ny halehiben'ny tsy fahafatesana sy feno voninahitra, ka izay rehetra mamaky sy mandinika azy amin-kafanam-po dia mandray ilay fitahiana ho an'ireo ‘izay mihaino ny tenin'ity faminanianana ity ka mitandrina izay zavatra voasoratra ao anatiny.’”

“Zavatra iray no azo antoka fa ho takatra avy amin’ny fandalinana ny Apokalypsy—dia izao: fa akaiky sy tena voafaritry ny fifandraisana misy eo amin’Andriamanitra sy ny vahoakany.

“Misy fifandraisana mahatalanjona hita eo amin’ny tontolon’izao rehetra izao any an-danitra sy ity tontolo ity. Ny zavatra nambara tamin’i Daniela dia nofenoina tatỳ aoriana tamin’ny fanambarana natao tamin’i Jaona tao amin’ny Nosy Patmo. Ireo boky roa ireo dia tokony hodihihina amim-pitandremana. Indroa i Daniela no nanontany hoe: Mandra-pahoviana no hahatongavan’ny faran’ny andro?”

«Ary reko, nefa tsy nahalala aho; dia hoy izaho: Tompoko ô, inona no ho faran’ireo zavatra ireo? Ary hoy Izy: Mandehana amin’ny lalanao, ry Daniela; fa ny teny dia voahidy sy voaisy tombo-kase mandra-pahatongan’ny andro farany. Maro no hodiovina sy hatao fotsy ary hotsapaina; fa ny ratsy fanahy kosa hanao ratsy hatrany; ary tsy hisy amin’ny ratsy fanahy hahafantatra; fa ny hendry no hahafantatra. Ary hatramin’ny fotoana hanesorana ny fanatitra isan’andro sy hampitsanganana ny fahavetavetana mahafoana, dia hisy arivo amby roan-jato sy sivifolo andro. Sambatra izay miandry ka tonga amin’ny arivo amby telon-jato sy dimy amby telopolo andro. Fa ianao kosa, mandehana amin’ny lalanao mandra-pahatongan’ny farany; fa hitsahatra ianao, ary hitsangana amin’ny anjaranao amin’ny faran’ny andro.»

“Ny Liona avy amin’ny firenen’i Joda no namaha ny tombo-kasen’ny boky ka nanome an’i Jaona ny fanambarana ny amin’izay tokony hiseho amin’izao andro farany izao.

« Daniela dia nitsangana tamin’ny anjarany mba hitondra ny fijoroany ho vavolombelona, izay voaisy tombo-kase mandra-pahatongan’ny andro farany, amin’ny fotoana hanambarana ny hafatry ny anjely voalohany amin’izao tontolo izao. Zava-dehibe tsy manam-petra ireo raharaha ireo amin’izao andro farany izao; kanefa raha “maro no hodiovina sy hotsifotsifotsy ary hosedraina,” dia “ny ratsy fanahy kosa hanao ratsy ihany; ary tsy hisy amin’ny ratsy fanahy hahafantatra.” Endrey ny fahamarinan’izany! Ny ota dia fandikana ny lalàn’Andriamanitra; ary ireo izay tsy hanaiky ny fahazavana momba ny lalàn’Andriamanitra dia tsy hahatakatra ny fanambarana ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa ary fahatelo. Ny bokin’i Daniela dia voavaha ny tombo-kaseny ao amin’ny fanambarana nomena an’i Jaona, ary mitondra antsika handroso ho amin’ireo seho farany amin’ny tantaran’ity tany ity. »

“Hotadidin’ireo rahalahintsika ao an-tsaina va fa miaina eo afovoan’ny loza mananontanona amin’ny andro farany isika? Vakio ny Apokalypsy ampifandraisina amin’i Daniela. Ampianaro ireo zavatra ireo.” Testimonies to Ministers, 112–115.